

Livsforsikringselskaber og tværgående pensionskassers regnskaber

1. halvår 2006

Konklusioner

- Samlet resultat efter skat på 3,7 mia. kr. i 1. halvår 2006 mod 2,0 mia. kr. i 1. halvår 2005
- Livsforsikringshensættelser faldt i 1. halvår 2006 med 39 mia. kr. mod en stigning på ca. 77 mia. kr. i 1. halvår 2005.
- Selskaberne havde i 1. halvår 2006 et negativt investeringsafkast på 47 mia. kr. I 1. halvår 2005 var investeringsafkastet ca. 100 mia. kr.
- Af de samlede investeringsaktiver var 55 pct. placeret i obligationer og 17 pct. i kapitalandele ved udgangen af 1. halvår 2006
- Pr. 30. juni 2006 havde alle selskaber kapitalstyrke til at klare såvel det røde som det gule risiko-scenario

Se appendiks 1 for generelle bemærkninger om tal-artiklens indhold.

1. Resultatposter

Livsforsikringselskaberne og de tværgående pensionskasser opnåede samlet betragtet et resultat efter skat på 3,7 mia. kr. i 1. halvår 2006 mod 2,0 mia. kr. i 1. halvår 2005, jf. tabel 1.

Tabel 1: Uddrag af resultatopgørelser og balancer, 1. halvår 2005 - 1. halvår 2006

Mia. kr.	1. halvår 2005	1. halvår 2006	Ændring
Resultatposter:			
Bruttopræmier	39.0	44.2	13.6%
Præmier f.e.r.	38.8	44.1	13.7%
Investeringsafkast	99.6	-47.0	-147.1%
Forsikringsydelse f.e.r.	27.0	31.0	14.8%
Ændring i livsforsikringshensættelser	-76.7	39.3	*
Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-8.3	0.5	*
Overført investeringsafkast	-7.5	3.0	*
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.	2.2	2.3	4.5%
Forsikringsteknisk resultat	-3.8	6.8	*
Egenkapitalens investeringsafkast	7.2	-3.0	-140.9%
Resultat efter skat	2.0	3.7	86.3%
Balanceposter:			
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	1,124.3	1,151.9	2.5%
Heraf til unit-link kontrakter	37.9	55.1	45.1%
Egenkapital	106.1	118.7	11.9%
Passiver i alt	1,293.9	1,308.2	1.1%

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Anm.: Regnskabstallene er baseret på indberetninger fra de institutter, der var på markedet i henholdsvis 1. halvår 2005 og 1. halvår 2006.

Udviklingen i årets resultat skyldes dels ændringer i det forsikringstekniske resultat og dels ændringer i egenkapitalens investeringsafkast.

I 1. halvår 2006 opnåede selskaberne et overskud på det forsikringstekniske resultat på ca. 7 mia. kr. mod et underskud på ca. 4 mia. kr. i 1. halvår 2005.

Særligt udviklingen i tre poster på resultatopgørelsen forklarer udviklingen i det forsikringstekniske resultat. For det første tabte selskaberne 47 mia. kr. på investeringsaktiviteten (mod en gevinst på ca. 100 mia. kr. i 2005) – som dog reduceres til ca. 40 mia. kr., når pensionsafkastskatten tages i betragtning. For det andet blev livsforsikringshensættelserne reduceret med ca. 39 mia. kr. (mod en forhøjelse på ca. 78 mia. kr. i 2005)¹. Endelig for det tredje bidrager egenkapitalen via det overførte investeringsafkast² med 3 mia. kr. til det forsikringstekniske resultat. I 2005 reducerer det overførte investeringsafkast det forsikringstekniske resultat med ca. 7 mia. kr.

Det overførte investeringsafkast vedrører den forholdsmæssige andel af det samlede investeringsafkast, der i overensstemmelse med kontributionsprincippet³ vedrører selskabets ejere (egenkapitalen) samt den andel, der vedrører selskabets syge- og ulykkesforsikringer. I 2005, hvor investeringsafkastet var højt, kunne ejerne trække ca. 7 mia. ud af det forsikringstekniske resultat. I 2006, hvor investeringsafkastet er negativt har egenkapitalen i stedet bidraget til det forsikringstekniske resultat med 3 mia. kr.

Derfor trak egenkapitalens investeringsafkast i 2006 årets resultat ned med ca. 3 mia. kr. – modsat i 2005, hvor resultatet blev trukket op med ca. 7 mia. kr.

I 1. halvår 2006 blev der bogført ca. 44 mia. kr. under bruttopræmier og ca. 31 mia. kr. under forsikringsydelse. Begge poster er steget med ca. 14. pct. i forhold til 2005. De forsikringsmæssige driftsomkostninger steg med 4,5 pct.

2. Balanceposter

De samlede hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter udgjorde pr. 30. juni 2006 ca. 1.152 mia. kr. mod ca. 1.124 mia. kr. pr. 30. juni 2005, jf. tabel 1. I de samlede hensættelser pr. 30. juni 2006 indgår hensættelser til unit-link kontrakter på ca. 55 mia. kr., mens det tilsvarende pr. 30. juni 2005 var ca. 38 mia. kr.

Egenkapitalen udgjorde pr. 30. juni 2006 ca. 119 mia. kr., hvilket er en stigning på ca. 12 pct. i forhold til 30. juni 2005.

De samlede investeringsaktiver udgjorde ca. 1.203 mia. kr. pr. 30. juni 2006, hvilket ikke har ændret sig nævneværdigt siden samme periode året før, jf. tabel 2.

¹ Renten steg markant i 1. halvår 2006, mens der omvendt var et markant rentefald i 1. halvår 2005. Finanstilsynets løbetidsuafhængige diskonteringsrente steg således med 100 basispunkter i 1. halvår 2006, mens den faldt med 72 basispunkter i 1. halvår 2005.

² Det forsikringstekniske resultat kan betragtes som det over- eller underskud, som selskabets ejere har beregnet sig i regnskabsåret som vederlag for at forestå selskabets forsikringsdrift. Det forsikringstekniske resultat fremkommer efter indregning af den andel af selskabets samlede investeringsafkast, der svarer til de forsikredes andel af den samlede formue. I resultatopgørelsesskemaet opføres det samlede investeringsafkast som udgangspunkt i den forsikringstekniske del af skemaet. Den forholdsmæssige del af investeringsafkastet, der vedrører selskabets ejere (egenkapitalen), fratrækkes derfor under posten overført investeringsafkast, før det forsikringstekniske resultat fremkommer. Endvidere fratrækkes den del af det samlede investeringsafkast, der vedrører selskabets syge- og ulykkesforsikringer.

³ Kontributionsprincippet udstikker rammer for fordeling af det realiserede resultat mellem ejere og forsikringstagere og mellem forsikringstagerne indbyrdes. Fordelingen tager udgangspunkt i, hvor meget ejerne og forsikringstagerne har bidraget (kontribueret) til overskuddets dannelse, jf. Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 1066 af 27. oktober 2006 om kontributionsprincippet.

Tabel 2: Investeringsaktivernes sammensætning pr. 30. juni 2005 og 30. juni 2006

Mia. kr.	1. halvår 2005	1. halvår 2006	Ændring
Investeringsaktiver:			
Investeringsejendomme	29.0	33.4	15.3%
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder	129.2	159.3	23.3%
Kapitalandele	162.1	202.4	24.9%
Investeringsforeningsandele	96.6	109.0	12.9%
Obligationer	726.4	662.9	-8.7%
Andre investeringsaktiver	67.5	35.7	-47.0%
Investeringsaktiver i alt	1,211.0	1,202.8	-0.7%
Investeringsaktiver tilknyttet unit-link kontrakter	40.6	54.6	34.7%

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Anm.: Pantesikrede udlån er indregnet i kategorien "Obligationer". Kategorien "Andre" omfatter følgende aktivposter: Andele i kollektive investeringer, andre udlån, indlån i kreditinstitutter, øvrige, genforsikringsdepoter og kassebeholdning og anfordringsindskud. Fra 1. januar 2006 indgår "kassebeholdning og anfordringsindskud i investeringsaktiverne. Denne post er derfor ligeledes inkluderet i 2005.

Langt den væsentligste post blandt investeringsaktiverne er obligationsbeholdningen. Den udgjorde 55 pct. af de samlede investeringsaktiver i 1.halvår 2006, men beholdningen er til gengæld blevet relativt mindre end 1. halvår 2005 – ca. 9 pct. mindre, jf. tabel 2.

Aktiebeholdningen er den næststørste investeringskategori – ca. 17 pct. i 1. halvår 2006. I forhold til 2005 er beholdningen blevet øget med ca. 25 pct. til at udgøre ca. 202 mia. kr.

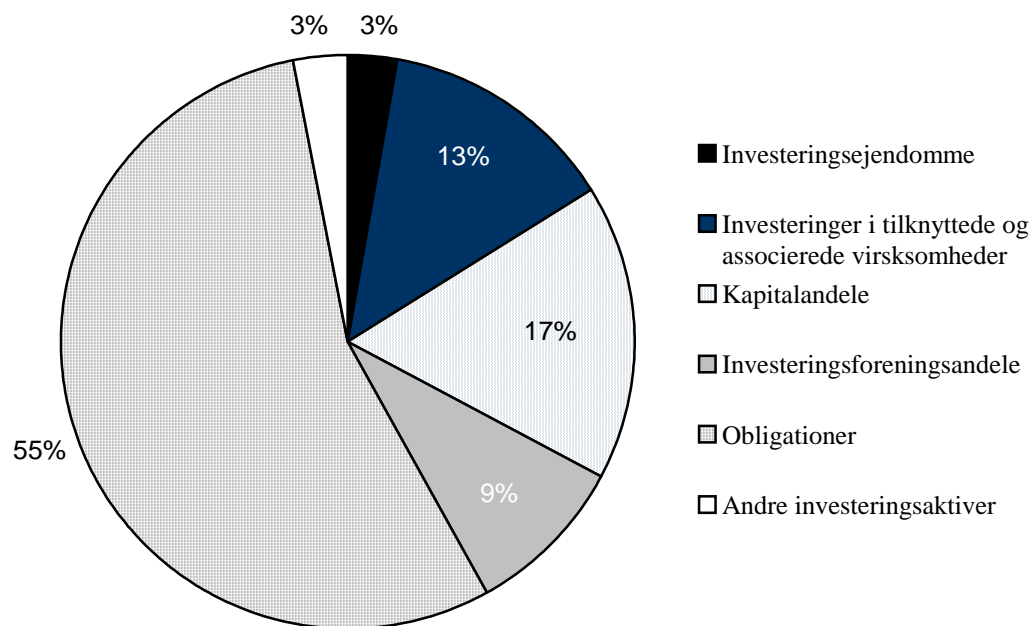
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder udgør lidt mindre end aktiebeholdningen blandt investeringsaktiverne i 1. halvår 2006. Disse er ligeledes steget siden samme periode i 2005 – med ca. 23 pct.

Andre investeringsaktiver fylder kun ca. 3 pct. af de samlede investeringsaktiver, men blandt disse er sket et relativt stort fald fra 1. halvår 2005 til 1. halvår 2006. De er faldet 47 pct. Dette skyldes primært, at regnskabsposten Øvrige er ca. 25 mia. kr. mindre for 1. halvår 2006 end for 1. halvår 2005. Afledte finansielle instrumenter udgør en stor andel af denne post.

Investeringsaktiver tilknyttet unit-link kontrakter er vokset med ca. 35 pct. og udgjorde pr. 30. juni 2006 ca. 55 mia. kr. – svarende til knap 5 % af de samlede investeringsaktiver.

Investeringsaktivernes sammensætning pr. 30. juni 2006 er illustreret i figur 1.

Figur 1: Investeringsaktivernes sammensætning pr. 30. juni 2006

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Som det fremgår, er obligationsandelen på 55 pct., aktieandelen på 17 pct. og investeringsforeningsandelen på 9 pct. De tilsvarende tal pr. 30. juni 2005 var henholdsvis 61 pct., 14 pct. og 8 pct.

3. Finansielle risici

I alt 63 livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser har indberettet oplysninger om kapitalforhold og risici opgjort pr. 30. juni 2006. Dette afsnit er baseret på disse indberetninger. Alle livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser kunne pr. 30. juni 2006 klare både det røde og det gule risikoscenarie.

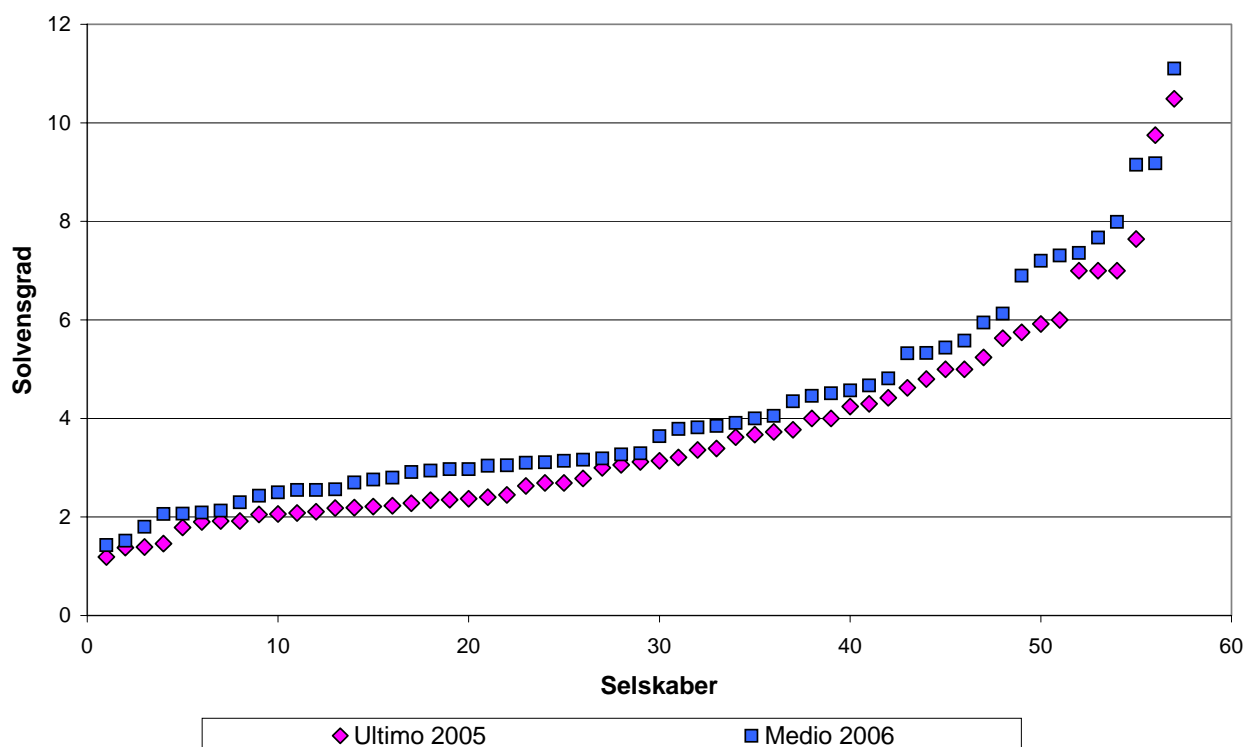
Risikojusteret solvensdækning

I figur 2 er vist den ordnede population af selskaber efter den risikojusterede røde solvensgrad ultimo 2005 og medio 2006.

Den risikojusterede solvensgrad udtrykker selskabernes kapitalstyrke efter det røde scenarie er indtruffet. Der regnes på hvordan scenariet påvirker basiskapital og solvensmargen, og derefter udregnes en risikojusteret solvensgrad.

Værdien af informationen fra den risikojusterede solvensgrad for unit-link selskaber er begrænset, hvorfor disse ikke er inkluderet i figuren.

Figur 2: Risikojusteret rød solvensdækning

Siden årsskiftet er der sket et skift opad i den risikojusterede røde solvensgrad, dvs. at selskaberne generelt er blevet bedre stillet. Dette kan skyldes såvel udviklingen på de finansielle markeder som beslutninger om eksponering i det enkelte selskab.

Rentefølsomhed på aktiver og passiver

Ved renteændringer vil der ske værdiregulering af hensættelserne og kursregulering af de renteafhængige aktiver. På aktivsiden reguleres obligationer og afledte finansielle instrumenter (derivater) med renter som underliggende aktiv.

Livsforsikringshensættelserne vil – afhængig af den garanterede rente – stige ved rentefald. Hvis garantirenten fortsat er lavere end diskonteringsrenten efter et rentefald, vil livsforsikringshensættelserne være uændrede. Et rentefald vil blot betyde ændringer i forholdet mellem garanterede ydelser og individuelle bonuspotentialer.

De renteafhængige aktiver og de afledte finansielle instrumenter, der forsikrer mod rentefald, vil ligeledes stige ved rentefald.

Ved en rentestigning vil effekterne være modsatrettede.

Ændringen i livsforsikringshensættelserne og i værdien af de renteafhængige aktiver, herunder afledte finansielle instrumenter, ved forskellige ændringer i renteniveauet er angivet i tabel 3.

Tabel 3: Rentefølsomhed på aktiver og passiver

Mia. kr.	Aktiver		Passiver	Netto- rentefølsomhed
	Obligationer	Afledte finansielle instrumenter (derivater)	Hensættelser	
Renteændring:				
Fald på 1 pct. point	46,2	43,4	63,7	25,8
Fald på 0.7 pct. point	32,4	26,0	40,8	17,6
Stigning på 0.7 pct. point	-32,5	-12,1	-24,9	-19,7
Stigning på 1 pct. point	-46,4	-14,1	-32,1	-28,3

Bemærk, at en positiv nettorentefølsomhed betyder, at værdistigningen på aktiverne er større end værdistigningen på passiverne. Af tabel 3 fremgår det eksempelvis, at ved et rentefald på 1 pct. point øges hhv. aktiver og passiver med ca. 90 mia. kr.⁴ og 64 mia. kr. – en positiv nettoeffekt på ca. 26 mia. kr. for selskaberne.

Det ses af tabel 3, at selskaberne samlet set er mest udsatte ved en rentestigning, idet tabet på aktiverne ikke kan opvejes af nedsættelsen af hensættelserne.

I forhold til ultimo 2005 er forskellene i rentefølsomheder blevet forøget, dette skyldes især en lavere følsomhed på passivside, nu hvor diskonteringsrenten i højere grad nærmer sig garantirenten. Samtidig har selskaberne også tilpasset følsomheden på afledte finansielle instrumenter, så nettorentefølsomheden ikke bliver alt for stor. Følsomheden på obligationerne er stort set uændret.

⁴ Værdistigningen på aktivside på 90 mia. kr. fremkommer ved en stigning på hhv. 46,2 mia. kr. på obligationer og 43,4 mia. kr. på derivater.

Appendiks 1

Om statistikken

Livsforsikringselskaber og tværgående pensionskasser har fra og med 1. halvår 2003 foretaget elektronisk indberetning af halvårsregnskaber til Finanstilsynet. Halvårsindberetningen er begrænset i forhold til indberetningen af årsregnskaber og omfatter kun resultatopgørelse og balance. Denne tal-artikel er baseret på disse halvårsindberetninger for 2005 og 2006.

For 1. halvår 2006 har 34 livsforsikringselskaber og 29 tværgående pensionskasser indberettet, hvilket er samme antal af selskaber som i 1. halvår 2005.

I artiklen anvendes regnskabsbegreberne for livsforsikringselskaber for såvel livsforsikringselskaber som tværgående pensionskasser (fx "præmier" i stedet for "medlemsbidrag"). Tilsvarende anvendes betegnelsen "selskaber" for begge typer af finansielle virksomheder.